

Jubileumi ünnepség a szegedi fűvészkertben

Ötvenéves a világhírű növénybirodalom

A József Attila Tudományegyetem Fűvészkertje alapításának 50. évfordulója alkalmából szerdán délután ünnepséget tartottak. A tegnap délelőtt befejeződött X. Biológiai Vándorgyűlés résztvevőit dr. Márta Ferenc, a JATE rektora köszöntötte. Megnyitó szavai után dr. Horváth Imre, dr. Bodrogközy György és dr. Király László tartott előadást 50 éves a JATE Fűvészkertje címmel. Az előadás után a résztvevőknek bemutatták a kert. Ma délelőtt az ásványi rezer-vátumot tekintik meg a biológiai vándorgyűlés résztvevői, majd holnap, szeptember elsején hajókiránduláson vesznek részt, és el látogatnak a körtvélyesi tájvédelmi körzetbe.

A fűvészkert története az első világháború után kezdődött, amikor a kolozsvári egyetem Szegeden kapott hajlékot, és dr. Györfy István professzor az egyetemi oktatás érdekében arborétum létesítésére kért terü-

letet. A szűkmarkú város- atyák Újszegeden, belvizek- től sanyargatott, mély fekvésű, 20 holdas földterületet jutattak örökbérlésként az egyetemnek. Betelepítésére azonban már nem tellett a város kasszájából, ezért az egyetem kezdetben búzát, kukoricát, lucernát termelt a terület háromnegyed részén, hogy a legszüksége- sebb anyagi alapot előte- remtsék a későbbi beru- házásokhoz. Csak a harmincas években adódott lehetőség a csatornázásra, majd feltöl- tötték a mélyebb területeket, kezdetleges növényházat, szolgálati lakást, kis irodát, mellette két ló és egy tehén tartására istállót építettek, tavat ástak, fákat, virágokat telepítettek, és amikor már rendezett kert alakult ki, a további fejlődésnek útját állta a második világháború.

A kert tulajdonképpen fejlesztése a felszabadulás után kezdődött, amikor dr. Greguss Pál Kossuth-díjas, azóta már nyugdíjba vonult professzor vette át az igaz-

gatást. Személyesen kereste fel az ország arborétumait, és az adakozó társintézmé- nyek jóvoltából minden esetben értékes anyaggal tért vissza. Kiépítette a külföldi kapcsolatokat, és a világ minden tájáról ka- pott magvakat, dugványo- kat nagy türelemmel hono- sitotta meg.

A kert rekonstrukciója öt évvel ezelőtt kezdődött, amikor a felvirágoztatás ér- dekében nagyon sokat tett Greguss Pál átadta az igaz- gatói széket dr. Horváth Imre professzornak. Jelentős beruházással, tíz holddal bő- vítették, felújították a bo- tanikus kertet, korszerűsítet- ték az üvegházakat, a salak utakat aszfalt úthálózattal váltották fel. Fejlődéstani rendszerbe foglalták a nö- vénygyűjteményeket, új irodát építettek. Ma már el- látja kintözött hármas fel- adatát az intézmény: haté- konyan szolgálja az egyete- mi oktatást, a tudományos kutató munkát, és az általá- nos ismeretterjesztést.

Korszerűbb eszközök az oktatás-nevelés szolgálatában

Szerdán Koren István, a TANERT Vállalat vezérigaz- gatója sajtótájékoztatót is- mergette a korszerű oktatá- s-nevelést, a túlterheltség csök- kentését, a pedagógusok munkájának könnyítését, a nevelés színvonalának fej- lesztését szolgáló új tanse- zereket és felszereléseket.

Elmondta: ez évben több új bútor készült el, és ke- rült vagy kerül forgalomba. Új óvodai eszköz a „mini- mat”-készlet, amelynek se- gítségével még iskoláskor előtt a gyermekek tapasz- tati úton sajátíthatják el a mennyiségi, forma- és tér- ismereti fogalmakat. Megin- dult a „Maci”-bútorgarbitúra és biztonságos kivitelű, esz- tétikus óvodai székek gyár- tása. Kiemelt feladat az al- sőtárgazatos eszközök fejlesz- tése: máris korszerűbb ki- vitelben kapható például az első osztályos betűtábla.

Az idegen nyelvek oktatá- sát segítik elő a programo- zott nyelvtani gyakorlatok, amelyek a nyelvi laborató- riumi munkához is alkalma- sak. Tíz új oktatófilm ké- szült el.

Az iskolabútorok tipizálá- sa, korszerűsítése több éve foglalkoztatja a szakembere- ket: a pedagógusok észreve- telei alapján új napközi ott-

honos bútorokat terveztek, amelyek a kiscsoportos fog- lalkozáshoz és a szabad idő eltöltéséhez esztétikus kör- nyezetet biztosítanak. Össze- állították az említett eszkö- zök jegyzékét. Körülbelül 100 féle taneszköz, mérő-, szer- kesztő- és rajzolóeszközök, s a legfontosabb mérőműsze- rek tartoznak ide. A TA- NERT-nek körülbelül egy évre van szüksége ahhoz,

hogy ezeket a taneszközöket legyártassa és raktárait fel- töltse.

Az új taneszközök megjele- nése mellett igen jelentős feladat a taneszközök meg- oldása. A TANERT már most is biztosítja az általa gyár- tott és importált taneszkö- zök javítását. Tervezi, hogy a következő években tan- szerjavító szervizt létesít Bu- dapestben. (MTI)

A Centrum áruházak kapcsolata az iparral

Az őszi-téli felkészülésről, a vásárlási körülmények ja- vítására hozott intézkedésekről, az ipari kapcsolatok fej- lesztéséről számolt be szer- dai sajtótájékoztatóján Tar- ján István, a Centrum áru- házak igazgatója.

A Centrum áruházak kor- szerűsítésére az idén 60 mil- lió forintot használnak fel.

A Centrum áruházak az elmúlt évek során jó ka- pcsolatot alakítottak ki az iparral, közösen reklámoz- nak különféle árukat, közö-

sen adnak a termékeknek márkát, s vállalják értékük a garanciát. Az áruházak köz- vetlen árubeszerzésének ér- téke az idén már meghaladja a 2 milliárd forintot. Sze- ptember 15. és 30-a között a vállalat egész iparággal — a lakástextiliparral — ren- dez közös akciót, amelynek lényege, hogy az ipart jelen- tő négy vállalat valamennyi termékét, teljes választékát megkaphatják a vásárlók a Centrumban. (MTI)

pártszervezet munkájában alapvetően fontos, hogy minden tevékenység szinkronban legyen a gazdasági veze- téssel. Még hozzá nem is egyszerű szinkronról van szó, mert nem ele- gendő a párhuzamosság, az egymás mellett dolgozás, hanem szorosan együtt kell dolgozniuk. A gyakorlat- ban ugyanis sem a gazdasági, sem a pártmunkában nem választhatók el egymástól a termelési és a politikai feladatok.

A magasabb szintű termelőmunka és a korszerűbb üzemi pártmunka lé- nyege a termelés és a politika szor- os összefüggésében rejlik. Ahhoz, hogy az üzem eredményesen dolgoz- zék, minden gazdasági vezetőnek — párttagnak és pártönkívűlinek — az igazgatótól kezdve a művezetőig, agitátornak kell lennie. Hiszen ők ér- tik legjobban a helyi gazdasági fel- adatokat, ők tudják leginkább meg- magyarázni a dolgozóknak, hogy mit miért kell tenniük. A kommunis- ták pedig — az agitáció mellett — példamutatóan kell dolgozniuk, hogy magukkal húzzák, serkentsek, ösztö- nözzék a pártönkívűlieket is. Mert, akik csak fecsegni a jobb munká- ról, azok rossz agitátorok.

Ami pedig az agitáció módját, ho- gyanját illeti, azon érdemes kissé el-

gondolkozni. Az idejélműlt „megagi- tálás” helyett inkább a természet- sebb, a mai kornak megfelelőbb „be- szelgetést” kell alkalmazni. A kom- munisták, a tömegszervezeti aktivis- ták, a szocialista eszmék megvalósí- tásáért harcoló emberek ott vannak mindenütt a munkások között. Bár- mikor beszélgethetnek a mellettük dolgozókkal, a velük utazókkal, a szomszédjukban lakókkal vagy az asztaluknál poharazgatókkal. Nem kell külön agitációs félórát tartani- uk, amelyeknek néha nagyobb az el- riasztó, mint a megnyerő hatásuk. Egyszerűen beszélgetni kell, a helyes gondolatokat kell elültetni az embe- rek fejében.

A mindennapos társalgások és be- szelgetések rendszerint kiterjednek — a munkán túl — az élet minden területére. Módot adnak az agitátor- nak arra is, hogy megmutassa az ösz- szefüggéseket, hogy bebizonyítsa: a jólétnek is, a nélkülözésnek is a termelésben rejlik az alapja, vagyis minden a munkához vezethető vissza.

A korszerű agitáció lényege: min- dent meg kell mondani és magya- rázni az embereknek; mindent, amire kíváncsiak, ami izgatja, foglalkoz- tatja őket, amit nem értenek, amire

választ várnak. Sok mindent megír- nak az újságok, sok mindent meg- mond a rádió, bemutat a televízió, de nem mindent. Minden munkahe- lyen akadnak olyan kérdések, ame- lyeket csak a helyi pártmunkások, agitátorok, vezetők tudnak megvála- szolni. És mindig, minden esetben az igazságot kell mondanunk — még ak- kor is, ha az többeknek nem szim- patikus —, és nemcsak mondanunk, kijelentenünk kell, hanem érvel- nünk is kell az igazság mellett. Le- het, hogy nem értenek velünk egyet, ellentmondanak, vitatkoznak. A vi- tát is vállalnunk kell, mert ha kité- rünk előle, veszítettünk, ha vitázunk, győzhettünk.

A fentiekből is látszik, hogy ma sem könnyű feladat agitátornak lenni. Jólléhet céljaink helyesek, de a szo- cialista építés közben számtalan el- lentmondással találkozunk. A kom- munista agitátor akkor mutathat irányt, ha ő maga nem csak hisz ügyünk igazában, hanem tájékozott is, ha valamivel többet tud, mesz- szebb lát, mint a társai.

Ezt a messzeblátást kell segíte- nünk, minden rendelkezésre álló esz- közzel, a felsőbb pártszerveknek és az alapszervezeti pártvezetőségeknek. Szabó Sándor

Dubrovnik

Egy város az Adria part- ján. Csodákat mesélnek ró- la, hangulatáról. Egy város, nagy múlttal, a hatalom és a gazdagság múltjával. A jelen más. A békés turistá- ké, a nyár nyüzsgéséé. És a jelennek, az olyannyira más- mának mégis a múlt adja az alaphangulatot falai- val, márvány tömegével, a palot- ák görög stílusával.

A VÁROS

A szem- csak Ra- guzát ke- resi ben- ne. A falakkal, hatalmas bást- yákkal körbezárt, templom- mokkal és márvánnyal ékes várost. Az egyik oldalon a tenger mossa a hatalmas sziklalábazatot, melyet sok öles falak, bástyák koronáz- nak. Másikon a várakok sok méteres mélysége, a föléje emelt óriási bástyákkal, ket- tős falgyűrűvel. Mert erről fenyegetett elsősorban a ve- szély, amikor az erődítmé- nyeket építették. Hiszen a tenger felől bevehetetlen volt a város, a szárazföl- dön pedig az oszmán biro- dalom terjeszkedett.

Egy erőd a délkeleti kapu- nál. A Fort Revelin. Ben- ne a dominikánusok kolos- tora és temploma. A kolos- tor kerengője. Udvarán erő narancs függ a fákról az öreg kút körül. A múzeum- ban egy 900 éves misekönyv, ereklyék, István királyunk koponyájának egy része. Aztán egy Tiziano-képre bukkan az ember.

Az északnyugati kapunál szintén egy kolostor. A fe- rencsesrendi barátoké. Barna csuhák villannak át a csodás

kerengőn. A múzeumban I. László király lábszárcsontja, egy aranyozott ereklyetartó- ban. Egy szerzetes magyaráz, pillanatonként váltja a szót angolra, németre, szerbre. Aztán a templom felől fur- sa dallamok csendülnek fel. Vasárnap délelőtt van, isten- tisztelet. Bent fiatalok kóru- sa énekel egy szerzetes veze- tésével. A szöveg egyházi, de a zene mintha megboldyult volna. A motívumokban még fölismeri valamit a közép- kori egyházi zenéből, de ritmusa inkább valami rossz tánczenére emlékeztet. Min- tha a hazai táncdalfesztivált hallaná az ember, csupán a több szölamú, bonyolult elő- adásmód teszi mássá ezt a vokális zenét. Nyilván a beat-misék divatja ihlette meg a kolostor házi szerző- jét.

CRNO VINO

A vendég- lő terasza néhány lépés a Revelin erődötől. Fehér ab- rosszal terített asztalok egy babérfa alatt. Zubatac mo- lim, i crno vino. Vagyis sü- gér vörös borral. Úgy lát- szik, értékelik az ilyen ren- delést a külfölditől, mert nem a felszolgáló leány, ha- nem a főnök, a padrone hoz- za. Hatalmas tálcán két jól megtermett hal egybesütve olajban, rajta fokhagymage- rezdek. Az illata egészen sa- játos, a tengeré. Az íze is szokatlan a pontyhoz szokott embernek. De a szokatlan kellemes és mindenképpen kellemes emlékké válik az a kedvesség, szinte főúri gran- dezza, ahogyan a padrone elegáns mozdulatokkal, ked- veskedő, mosolygó szavak- kal szedi a tányérra a ha- lat, loccsantja a kis pohár- ba a sötétlő, rubinszínű bort.

Mélytűzű, sötétbőbor színű a dalmát vörös bor. Crno vi- no. Van benne valami a ten- ger tintakékjéből, az izzó napból. A tenger, a csodás dalmát tengerpart hangula- tát hordozza önmagában, va- lamiféle öntörvényű rend- szernek engedelmeskedve a bor, a dalmáciai nyár zama- tát.

ESTE

Még vi- lágos az ég, de már kivirul- nak a színes fények a bást- yáktól körbevett, festői öbölben, a városi kikötőben. Az Atlas utazási iroda szép hajóján, az Antikán meg- elevenedik az élet. Itt áll reggelig, a móló mellett. Úszó, habfehér bárkák a sötét- től változó tengeren.

Néhány méterrel arrébb, a másik móló mellett kis bár- ka horgonyoz. Mintha túl sokan ülnének a fedélzetén egy családhoz képest, pedig családi vacsora illatát hozza az esti szél. Parázs fölött, rostélyon pirul a bárka ol- dalvégén a pljeskavica. Kö- zelebb érve kiderül: egy élelmes maszek vendégloje, telt házzal.

Ilyenkor este megelevene- dik a főutca, emberár hőm- pölög rajta. Nappal ne- gyedennyi ember sincs a vá- rosban. Ilyenkor sétára csá- bít a jótékony hűvösség, es- te hordják szét a tájékoztató táblákat a dubrovnikai nyári játékok napi programjáról. A Revelin erőd teraszán a lon- doni fesztivál balett a Gi- selle-t mutatja be. Ragusa másik végén, a városi park csodás fényfolyójában a Szentivánéji álom elevene- dik meg. A sziklákon zor- dul a város fölé emelkedő Lovrenjac erőd udvara a Hamletnek ad csodás szín- padot. A gyönyörű, rene- szánsz Sponza palota udva- ra minden esti koncertek színhelye.

A palota előtti téren, pár méterre a kikötőtől barokk katedrális. A templom fé- nyesen kivilágítva, tömeg fogja körbe a kapuhoz ve- zető lépcsőket. A templom lépcsőin felhangzik a kórus éneke. Angol diákok, nehe- zen birkózik hangjuk a za- jos térről. Aztán a zenekaru- ké a szó. A tanár-karmester intésére valami furcsa zene csendül, betölti a teret, végigömlik rajta az orató- rony harangjának kongásá- ban. Csodálatos hangzás, profi zenekarok is megír- gyelhetnék. Pedig ők csak diákok, fizetségük a vakáció. Zenéjük blues, szimfonikus dzsessz. Energikus, erőtel- duzzadó, de dallamos és fül- bemészó. Mintha ide találták volna ki a ténnyé, a román, a görög és a barokk épüle- tek, a márványpadlójú fő- utca csodás koncerttermébe.

Fehér város Ragusa. És ez nem nappal derül ki róla. Akkor, ha süt a nap, szin- te feketék az árnyékok, ké- kes reflexet kapnak a kövek a hatalmas égtől. De ilyen- kor este minden megválto- zik. Csak kevés lámpa ég, mégis, elevenek a fények. S visszatükröződnek az utcák simára koptatott burkolat- kövein. Fehér a város, még- ha a sikátorok falait fönt el is nyeli a feketeség, a sötét- től sötét. Szávay István

Sátortető a medencében

Évente mindössze öt-hat az ősszel lefedik a sóstói hónapig élvezhették Nyír- s ettől kezdve az üdülőhely egyháza vendégei a sóstói gyógyvizet. Most döntöttek: ket,